

2 Mayıs 2019, Perşembe

New York Times gazetesinde 29 Nisan 2019 tarihinde Türkiye'deki fındık sektörüne dair [David Segal tarafından hazırlanan bir makale](#) yayınlanmıştır. Haberi hazırlayan kişi Adil Emek Derneği (FLA) ve birçok paydaşının son derece iyi bildiği emek konularına dikkat çekmiştir. Fakat makale FLA ve aralarında acımasız iç savaş sonucu evlerinden olmuş milyonlarca Suriyeliye cömert bir şekilde geçici yuva ve sığınak sağlamış Türk Hükümeti'nin de olduğu ortaklarının yoğun çabalarını ve elde ettikleri başarıları yansıtmakta başarısız olmuştur. Başka hiçbir ülke Suriyelilere güvenli bir liman sağlamak için Türkiye kadar çalışmamıştır.

FLA, kişi ve kurumların günbegün sahada çiftçiler, işçiler ve aileleri için şartları iyileştirmeyi hedefleyen çabalarını da kapsayan hikayenin tamamını paylaşmak adına New York Times'ın önemli bir fırsatı kaçırdığına inanmaktadır. FLA ve aralarında Türk Hükümeti, sivil toplum kuruluşları ile üye markaların da bulunduğu ortakları 2013'den bu yana Türk fındık sektöründe çalışan işçilerin ve ailelerinin koşullarını anlamak ve iyileştirmek için çalışmaktadır.

Deneyimimiz fındık hasatının mevsimsel olduğunu ve hasatta çalışan işçilerin çoğunun Türkiye'nin güney doğusunda bulunan illerden yaz mevsiminde 6-8 hafta süreyle çalışmak üzere göçen Türk vatandaşlarından oluştuğunu göstermektedir. Bu kişiler bölgede çalıştıkları süre boyunca kamplarda ya da fındık bahçelerinde kendilerine gösterilen evlerde kalmaktadırlar. 2017 yılında FLA, Amerika Çalışma Bakanlığı tarafından fonlanan bir projenin parçası olarak [işçi demografik profili araştırması](#) gerçekleştirmiş, bu araştırma çerçevesinde 702 işçi ve aileleri ile Düzce, Sakarya ve Ordu'da görüşülmüştür. Araştırma sonucunda fındık hasadında çalışanlar arasında Suriyeli işçi oranının %1'in altında olduğu görülmüştür. Bizim bakış açımıza göre Suriyeli sığınmacıları merkeze alan bu makale fındık işçilerinin genel demografik özelliklerine ve iyileştirilmesi gereken koşullara gösterilmesi gereken dikkati dağıtmaktadır.

Bunun ötesinde, makale bu haliyle belirli şirketlerin tedarik zincirlerinin FLA'ya olan görünürlüğü hakkında yanlış kanılar uyandırmaktadır. FLA, üye markası olmayan ve tedarik zinciri operasyonlarını izlemediği Ferrero'nun bahçelerindeki çalışma koşullarına dair görüş paylaşacak durumda değildir. Diğer yandan, yıllardır FLA'ya üye bir marka olan ve Türkiye'de ortak proje gerçekleştirilen Nestlé ile yapılan iş birliği sonucunda 1,000'den fazla bahçeye ulaşılmış, Nestlé'nin fındık tedarik zincirinin %100 haritalanmasını sağlamıştır.

İnsana yakışır çalışma koşullarını sağlamanın çoğu zaman zorlayıcı olduğunun farkındayız. Bu durum sadece Türkiye için geçerli değil, küresel bir gerçek. FLA geçtiğimiz 10 yıl içerisinde 15 ülkede 15,000'den fazla çiftliğe izleme amaçlı ziyaretler gerçekleştirdi. Geçtiğimiz 6 yılda Türkiye fındık sektöründeki çalışmalarımız zorluklara karşın, ortaklarımızın çabaları sayesinde belgelerle ortaya konmuş gelişimi ve fındık

bahçesi sahiplerinin, işçilerin ve ailelerinin hayatlarına yansıyan ölçülebilir etkiyi getirdi. FLA'nın yürüttüğü ve Amerika Çalışma Bakanlığı tarafından fonlanan, tarım tedarik zincirlerinde çocuk işçiliğini engellemeyi ve çalışma koşullarının iyileştirilmesini hedefleyen [31 aylık pilot proje](#) bunun en mükemmel örneğidir. Nestlé, Balsu, Olam ve Türk Hükümeti'nin proje ortağı olarak yer aldığı bu çalışma ile sistematik engellerin belirlenmesi ve çözümlerin üretilmesi mümkün olmuştur.

- Fındık hasatında çalışan 2,470 işçiye ulaşılmış ve hakları ile ilgili eğitim verilmiştir.
- Başka koşullarda aileleri ile hasatta çalışacak olan 509 çocuğa çalışma saatleri içerisinde güvenli alan sağlanmıştır.
- 219 tarım aracısına eğitim verilmiş ve aralarından 89'unun işe alım pratiklerini iyileştirmesini destekleyecek şekilde İŞKUR'a kayıt yaptırmaları sağlanmıştır.
- İşçilerin kaldığı 24 ev, aileleri ile insani koşullarda yaşamaları için, çalışma saatleri sonrasında sıcak suya erişimlerini de sağlayacak şekilde onarılmıştır.
- 287 bahçe sahibine, 139 devlet memuruna, 123 öğretmene ve Nestlé, Olam ve Balsu'nun 34 çalışanına işçiler ve aileleri için şartların iyileştirilmesi için eğitimler verilmiştir.

Çözümleri belirlemeye ve test etmeye odaklanan, ortak çalışmaya dayalı çabalarımız sayesinde alandaki koşulların iyileştirilmesi için yapı taşları konulmasını sağladık. Bu tip girişimler FLA'nın çalışmalarının temelinde yer almaya gelecekte de devam edecektir.